

**«АСТАНА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ
АПЕЛЛЯЦИЯЛЫҚ СОТЫНДА**

2025 жылғы 28 наурыз

№: AIFC-C/CA/2025/0001 ic

«ҚАЗАВТОЖОЛ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

Талап қоюшы/Жауапкер

қарсы

**«SINOHYDRO CORPORATION LIMITED» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ФИЛИАЛЫ**

Жауапкер/Апеллянт

ШЕШІМ ЖӘНЕ БҰЙРЫҚ

Сот судьясы:

Судья Сэр Стивен Ричардс

Апелляция беруге рұқсат алу туралы өтініш қанағаттандырусыз қалдырылды.

ШЕШІМ

1. 2024 жылғы 5 желтоқсандағы № AIFC-C/CFI/2023/0044 ісі бойынша Бірінші сатыдағы Сот («БСС») Талап қоюшының пайдасына Жауапкерді дауларды шешу комиссиясы мен инженердің құрылыс шарты шеңберінде қабылдаған шешімдеріне сәйкес төленуге тиіс деп танылған сомаларды төлеуге міндеттеді. Жауапкер БСС шешіміне апелляция беру үшін рұқсат сұрау туралы өтініш берді. Талап қоюшы осы өтінішке жазбаша қарсылықтар ұсынды.
2. АХҚО Сотының Регламентінің 29.16-ережесіне сәйкес өтініш ұсынылған құжаттар негізінде қаралды: іс 29.17-ереже бойынша ауызша тыңдауды талап етпейді және оны өткізу қажеттілігі жоқ.
3. Апелляция беруге рұқсат мына жағдайларда берілуі мүмкін: (1) апелляцияның нақты табысқа жету ықтималдығы бар болса немесе (2) апелляцияны қарауға өзге де маңызды себеп болса (29.6-ереже). Апелляцияның табысы төменгі сот шешімінің (1) қате немесе (2) елеулі процессуалдық не өзге де бұзушылықтар нәтижесінде әділетсіз болғанын дәлелдеуге байланысты (29.7-ереже).
4. Істің мән-жайы мен шарттық негіздерімен танысу үшін БСС-тың 2024 жылғы 5 желтоқсандағы шешіміне, сондай-ақ 2024 жылғы 19 қыркүйектегі алдын ала мәселелер бойынша шешіміне жүгіну қажет.
5. Өтініште Жауапкер өкілінің сенімхаты 2024 жылғы 31 тамызда мерзімі аяқталып, 2025 жылғы 3 қаңтарға дейін қайта расталмағаны көрсетілген. Алайда бұл БСС-тағы өкілдікке және 2024 жылғы 19 қыркүйек пен 5 желтоқсандағы шешімдердің заңдылығына әсер етпеген.
6. Сенімхаттың кеш расталуы немесе аудармаға кеткен уақыт апелляцияға рұқсат беру өтінішін уақытында бермеуге негіз бола алмайды. Өтініш 2025 жылғы 10 ақпанда берілген, бұл 29.10(2)-ереже бойынша белгіленген мерзімнен бірнеше апта кеш. Мұндай кешігу мерзімді ұзартуға негіз болмайды.
7. Бұдан да маңызды процессуалдық мәселе – Жауапкердің уәждері 2024 жылғы 19 қыркүйектегі алдын ала шешімге қатысты. Ол шешімге белгіленген мерзімде апелляция берілмеген, әрі ол осы өтініш арқылы да дау тудырылмаған. Тіпті оны даулау әрекеті болса да, ол едәуір кешігіп берілген болып саналар еді.
8. Бірінші уәж – шарт ерікті түрде жасалғаны және Талап қоюшы оның шарттарына бағынатыны. Бұл даусыз, алайда бұл Талапкердің талаптарын жоққа шығармайды.
9. Апелляциялық шағымдағы негізгі дәлел Талап қоюшы талабы шартта белгіленген дауларды шешу мерзімінен, сондай-ақ талап қою мерзімінен тыс берілгендігіне негізделеді, өйткені ол 2022 жылғы 24 наурыздағы дауларды шешу жөніндегі комиссияның шешімінен кейін 1 жыл 8 ай өткен соң сотқа жолданған. Алайда бұл уәж еңсерілмейтін кедергілерге тап болады:
 - (i) Аталған мәселелер 2024 жылғы 19 қыркүйектегі СПИ шешімімен Жауапкердің пайдасына шешілмеген, екінші және үшінші алдын ала мәселелерді қарау шеңберінде (аталған шешімнің 12–23-тармақтарын қараңыз). Бұған дейін атап өтілгендей, осы өтініш бұл шешімге дау келтірмейді, ал мұндай кез келген даулау жол берілмейтін кешіктірумен берілген болар еді.
 - (ii) Дауды шешудің шарттық мерзіміне қатысты СПИ (2024 жылғы 19 қыркүйектегі шешімнің 16–18-тармақтарында) Жалпы талаптардың 20.4-тармағындағы, даулар жөніндегі комиссияның шешімімен келіспеу туралы 28 күн ішінде мәлімдеу қажеттігі жөніндегі ереже №3 Қосымша келісіммен енгізілген өзгерістердің нәтижесінде күшін жойғанын белгіледі. Аталған келісімнің 2-

тармағына сәйкес, Жауапкер Талапкердің шешімді қайта қарау туралы талаппен сотқа жүгінуге құқығы бар екенін тікелей мойындаған, әрі мұндай жүгінуге мерзімі белгіленбеген. Бұл қорытынды айқын негізді болып табылады.

(iii) Талап қою мерзіміне қатысты СПИ (2024 жылғы 19 қыркүйектегі шешімнің 19–20-тармақтарында) талап Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 178-бабында көзделген жалпы үш жылдық талап қою мерзімі шегінде берілгенін анықтады. Бұл қорытынды сол кезде ұсынылған дәлелдер негізінде айқын негізді болды. Апелляцияға рұқсат беру туралы өтініште бұл жағдайда Азаматтық кодекстің 162-бабының 2-тармағы қолданылуға тиіс деген жаңа уәж келтірілген, онда талап қою мерзімі талапкер өз құқығының бұзылғанын білген немесе білуге тиіс болған кезден бастап бір жыл деп белгіленген. Алайда бұл уәж қате. Азаматтық кодекстің 162-бабының 2-тармағы 159-баптың 9–10-тармақтарында көзделген негіздер бойынша (алдау, күш қолдану, қорқыту немесе қасақана келісім) мәмілені жарамсыз деп тануға байланысты дауларға қатысты қолданылады. Бұл негіздер осы іс бойынша қолданылмайды, өйткені талап жарамдылығы дауланбайтын шарт негізінде берілген. Демек, олар СПИ-дің талап қою мерзімі жөніндегі қорытындысының дұрыстығына күмән келтіруге негіз болмайды.

10. 2024 жылғы 19 қыркүйектегі СПИ шешімінде Жауапкердің Талапкер даулар жөніндегі комиссия мен инженердің шешімдеріне дау айту құқығынан іс жүзінде бас тартты деген тағы бір уәжі де қаралып, қабылданбады (21–22-тармақтар). Егер апелляцияға рұқсат алу туралы өтініш осы уәжді қамтиды деп түсіндірілсе, оған жоғарыда көрсетілгендей сол процессуалдық қарсылықтар қолданылады және бұл мәселе бойынша СПИ шешімінің дұрыстығына күмән келтіруге негіз жоқ.
11. Апелляцияға берілген өтініште келтірілген қалған уәждер №2, №3, №4 және №5 талаптарға қатысты, олар 2024 жылғы 5 желтоқсандағы СПИ шешімінің 89–149-тармақтарында егжей-тегжейлі қаралған. Әр жағдайда Жауапкер даулар жөніндегі комиссияның немесе инженердің Талапкердің Жауапкерге төлеуге тиіс сомалары туралы шешімдеріне сілтеме жасап, Соттың осы сомаларға берген өзге бағасымен келіспейтін сияқты. Алайда Жауапкердің уәждері осынымен шектеледі. Талапкердің инженердің өкілеттіктеріне және даулар жөніндегі комиссия мен инженер шешімдерінің іс жүзіндегі шектеулеріне қатысты жазбаша қарсылықтарын егжей-тегжейлі қарастырудың қажеті жоқ. Апелляцияға рұқсат беру туралы өтініште СПИ әрбір талап бойынша инженер белгілеген сомаларды азайту және Талапкердің Жауапкерден тиісті сомаларды қайтару құқығын тану негізінде келтірген дәлелдерді талдауға талпыныс та жоқ екенін атап өткен жеткілікті. Онда Сот шешімінде ықтимал қате бар екенін көрсететін бірде-бір дәлел келтірілмеген.
12. Осылайша, апелляцияға рұқсат беру туралы өтініш мерзімді бұза отырып берілген және кез келген жағдайда оның табысты болу перспективасы жоқ әрі оны қанағаттандыру шарттарына сәйкес келмейді. Сондықтан ол қабылданбауға тиіс.
13. Сондай-ақ, 2025 жылғы 20 наурызда Жауапкер Сот Аппаратына тағы бір құжат жолдағанын атап өткен жөн. Мүмкін, бұл бастапқыда СПИ-ге ұсынылған құжаттың көшірмесі болуы мүмкін; алайда егер ол апелляцияға рұқсат алу туралы өтінішті қолдау мақсатында ұсынылса, онда ол елеулі кешіктіріліп берілген, апелляция негіздерімен байланысты болмаған және СПИ өз шешімінде келтірген уәждерге қатысты нақты дәлелдеме қамтымаған. Аталған құжат жоғарыда келтірілген қорытындыларға ешқандай әсер етпейді.

Сот қабылдады,

Мәртебелі сэр Стивен Ричардс,
АХҚО Сотының судьясы

Өкілдік:

Талап қоюшы/Жауапкер атынан г-жа Айым Колжанова, «ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ Құқықтық және кадрлық жұмыс департаментінің бас менеджері Астана қ., Қазақстан өкілдік етті.

Жауапкер/Апеллянт атынан г-жа Ирина Ли, «Legal Company Assessor» ЖШС директоры Алматы қ. Қазақстан өкілдік етті.